

SZILÁGYOSOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyílttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Halottaknap elmélkedés.

Minden halottak napján két érzelme hullám nyilvánul az emberben. Az egyik a megindító, a megható, a tiszta kegyelet forrásából fakadó érzés, melynek jól esik látni a temetők sirhantjain felgyuló mécseket, az emberek bánatos, komor hangulatát, a temetőnek koszorus díszét; a másik érzelm már kellemetlen: a kegyeletnek vásári sceneriája, a reklámkegyelet, mely egyre bántóbban és egyre hivalgóbban hirdeti az átlagos ember közönséges színvonalát, kicsinyes gögjét és stréber ostobaságát. Mert mit tagadjuk, a temetők fényezésében szinte több az álság, mint a valóság. Nem látjuk-e, hogy a tisztelt házaspár, akinek szerencséje, hogy tovább él, mint az öröklétbe költözött hitvese, — akkora vásári zajt üt a halottak napján az ő hivalgó kegyeletéből és olyan krokodiluskönnyekeket tud eresztetni, hogy az ember nem hisz a szemének, nem hisz a fülének. Hiszen a zokogó hitves, míg az öröklétbe költözött itt élt vele e szomorú sárteken, nem tett egyebet, mint csörölt-pörölt, zsörtölődött, sőt egész házi zenebonát cselekedett hitves párjával, kit most, benépesedvén a temető, — oly hangosan sirat és színes mécsvilágok százait, drága virágok egész halmazát szórja a hideg hantra, ahol már nem fáj semmi. Mi ez a multnak vezeklése? Bünbocsánat, megalázkodás, vagy inkább a parvenü ostoba

göge, aki hivalkodni akar és a maga temetői fényezésével mintha mondaná:

— Ezt csináljátok utánam! . . .

És nem is volna semmi hiba, ha a hivalkodásnak ez a felszólítása a közszánalom és némileg a guny özőnében fulladna el, vagyis képletes kifejezés nélkül, ha egy bolond százat nem csinálna. Csak hogy csinál. Nekünk végzetünk, hogy minden ünnepünk, tehát a legtisztább is, a halottaknap kegyelet e szent ünnepe is anyagi romlásunk okozója legyen. Mert az. Mert mi minden téren a fényezést utánozzuk és az a hazug disztinkciónk van, hogy nem is kegyelet, ha azt a hatást nem éri el, melyet nem bírunk meg, mely tulmegy erőnkön. Szóval a temetői luxus terén is felvesszük a versenyt és éppen olyan becsvágya a nőnek, hogy az ő kegyelet halottjának a sirhantja legyen annyira díszes, mint X-é, mint Y-é, — mint a hogy becsvágya, hogy kalapja éppen olyan prölözös és kócsagos legyen, mint X-néé, akivel egymás pukasztására, a kávéházban együtt oszonnáznak, de külön-külön szapulják egymást.

Nagy kár volna bennünket félreérinteni! Valjuk, igaz lélekkel valjuk, hogy nincs nemesebb, sem kegyeletebb és emberibb dolog, minthogy szeretteink nyugovó helyén egy napon, a halottak napján, felgyújtjuk a mécseket és kegyeletünk virágait méla borongással, imádságos ajkkal letesszük. Nagyon gyöngéd, nagyon mélységes szíven született meg ez a szép gondolat és

örök dicsérete az emberiségnek, hogy a halottaknap szép szokás nem ment ki a divatból. A mi szavunk az igaz kegyelet, a tiszta forrásból fakadt bánat nagy érzelmeit nem érinti: a mi hírlapi zokszónk a talmikegyeletnek, a temető reklámas fényezésnek, az álkegyeletnek és a feltűnni vágyás szomorúan megválasztott alkalmazóinak szól.

Akik a gyász igaz érzelmeit hordozzák és a tiszta bánat kegyeletét viszik könnyező szemükben: Oh engedjék be a temető kapuján, de bár akadna korbácsos ember, aki az álkegyelet, a feltűnni vágyás hiuságával a temetőbe igyekvőt visszakergtetné: Ez a hely nem a hiuságok vására.

Csak egy virágszálat! — hangzik országszerte és ha oly sok virágszálat adnánk az élőhalottaknak életük megváltására, népszanatóriumok létesítésére, amennyinek elvonása szinte meg se látszanék e napokban a temető sirhantjain: az lenne csak az igaz kegyelet és ez a virágszál lenne a legfényesebben beszélő bizonyosság kegyeletünk igaz voltáról, emberszeretetünkről, nemzeti érzésünkről, de sőt halottaink mélységes meggyászolásáról is.

Vajha a temetők halottaknap nagy ünnepén a sirra tett minden koszoruból hiányoznék egy hervadó virágszál a hervadó élet megmentésére: az lenne csak a temetőknek mindannyiunk által dicsért legnagyobb fényzése. Mert bizvást mondhatjuk, hogy akármilyen embermészárlás

Uti emlékeimből.

II.

Velencében.

Mikor Velencét, e gyémántot Ittas szemekkel összejártam, Társim közt árván bolyongtam én Csodálva tündérpalotákat, Uszva csatornák tükörén, Pihenve kéjes gondolában.

Elhagyatva néztem sok temploméket, Hős szobrát a nyílt ég alatt, Termekbe zárt nagyhirű képet S pillámon keserű könny fakadt: „Miért imádom egyedül e sok szépet, Vele egy közös mámor mért nem ragad?” — Mert szíveink, bár közel vannak Egymáshoz, — de némák, mint a holtak...

S mégis, hogy közös legyen az élvezet, Felírtam e pár jegyzetet. Számodra csak . . . mit sem remélve . . . Kisérj el hát Velencébe!

*

Dante egyik énekében azt mondta: „Isten jó kedvében egy drágagyöngyöt dobott le a földre s abból lett Velence. Estében a gyöngy

eltörött s szilánkjából lettek a lagúnák szomszédos szigetei.”

Tényleg, ami Velencében a legérdekesebb, amihez semmi sem hasonlít a világon: ez maga a város külseje; — a szűk csatornák ódon házaikkal, melyeknek viz mossa márvány küszöbét; a még szűkebb utcák tömkelege; a számtalan kis hid; az alattuk elsuhanó fekete gondolák; s a csend, az a mélységes csend, melyet időnként a fel-felhangzó evező csobbanása zavar csak meg. Mondhatom, az én bus kedélyemmel ennek a városnak a hangulata harmoniált leginkább s talán ezért is tetszett a legjobban! Bizonyos fájdalmas érzést kelt az emberben, ha végigsiklik a piszkos, kellemetlen szagu csatornákon s látja, hogy a víztől áztatott alapköveket elborította a moha; a hárszöglek, lépcsők kövei szétváladoznak; a falak meg vannak rongálódva s az ősök márványpalotáiba belevette magát a prózai élet szülöttje: a kereskedés, vendéglő, hivatal. Mind-mind a letűnt dicsfényt, a megezünt hatalmat, a teljes hanyatlás képét tárja elénk. S bár festőinek tartjuk a piszkos csatornákat fű, folyondár s mohlepte hárszoraival; érdekesnek az este félelmes sikátorszerű keskeny utcákat, ruhaszártó köteleivel; a partokat a koldusok, olcsójánosok százaival. S bár a paloták az egykori fényes mez után a mai megviselt köntösükben is szépek, utólréhetetlenek: mégis nyomasztólag hat reánk a szomorú hanyatlásnak, a fényes mult sötét árnyékának látása s a varázs nem képes a mélabus hangulatot eloszlatni. Ma már Ve-

lence egyetlen dicsősége, szinte fenntartója, amely valósággal adófizetőjévé teszi az egész világot: fekvésének érdekessége és a művészete.

Talán szálljunk vaporettóra s tegyük sétát a vizeken. A velencei Canal Grande kétségtelenül a világnak legérdekesebb korzója s egyben az egykori büszke köztársaság hatalmas műépítészete, a renaissance aranykorának valóságos muzeuma. Ha alaposan megismerjük a Pisani, Pesaro, Morosini, Foscari s a világhírű Vendramin palotákat ragyogó márványhomlokzataikkal, csipkézett párkányaikkal, faragott ajtó- s ablakaikkal és oszlop-soros kertjeikkel: be kell ismerünk, hogy e díszes csatornaut a legmegragadóbb alkotás, amit gyalgó emberi kéz létesíthetett. — A paloták közül a Santa Mária della Salute templommal szemben egy rendkívül izléses, kicsiny palota, a palazzino Contarini Fasan köti le figyelmünket. Itt töltötte boldog leányéveit Desdemona, az ősi Contarini nemzetség bájos virágszála, akit férjének, Othellónak végtelen szerelméből fakadt ádáz szenvedélye a sötét téltékenység egy borzalmas percében megfojtott, — tönkretévé önön boldogságát is. A többi palotához is fűződik valami esemény, mindennek meg van a maga nevezetessége, amit azonban leírni nem lehet, mert akkor Velence történetét kellene megírunk.

A keskeny utcákon, szűk tereken nyugodtan bolyonghatunk, nem kell féljünk a villamosoktól, autóktól, kocsiktól, mert mutatvány

lesz is a Balkánon, nem fog annyi ember elesni, amennyi nálunk évente tudóvészben elpusztul. Nyolevanezer ember megmentésért kiáltják oda: Ha csak egy virág-szálat! — ismert jeligt. Oh értsd meg szives olvasó és küldd el kegyeletednek halottaidért való megszentelt vámját!

Az 1913. évi költségvetés.

— Bürokratizmus tultengése a városházán. —

Szilágyosomlyó város költségvetését a napokban fogja tárgyalni a város képviselő-teste. Nem lesz érdektelen, ha most a város teherbíró képességét és az arra épített költségvetést bonckés alá vesszük s pörére vetkeztetjük e költségvetési javaslatot, hadd lássa e város minden polgára, hogy annak a rémsok fizetnivalónak, mely közterhek alakjában minden évben fokozottabb módon szakad nyakunkba, nagy részét a bürokrácia tultengése következtében elszaporodott tisztviselői kar mind fokozottabb és fokozottabb igényeinek kielégítése okozza.

Sulyos szót mondtam ki, de állom érte a sarat. Adataim a kezemben megdönthetetlen számok alakjában igazolják állításomat s dacára annak, hogy most háromszorta többet adunk évenként tisztviselőfizetésekre, az adminisztráció azért ma is a tehetetlenségben szinylődik. Nincs és hiányzik az egyöntetű vezetés, — erős kéz és reátermettség nélkül pedig nem lenne szabad egy percig sem adminisztrálni minálunk.

De beszéljenek a számok. 1902. évben, tehát 10 évvel ezelőtt a tisztviselői összfizetések 27,854 koronát tettek ki.

Ma az 1913. évi költségvetési javaslat szerint arra 88,173 koronát kér a város tanácsa.

1902. évtől 1907-ig, tehát 5 év alatt a tisztviselői fizetések csak 6482 korona emelkedést mutatnak. 1907-ben már mintegy 35,000 korona, 1908-ban 40,616 korona, 1909-ben már 53,145 korona volt a fizetések summája és 1912-ben már 59,358 korona. Ez azonban mind szerény emelkedés az idei kívánalmakhoz képest, mert míg az eddigi évi emelkedés maximuma csak 8443 koronát tett ki, addig ma 28,815 koronát tesz ki az évi emelkedés. Vagyis ma fizetésemelés, helyesebben rendezés címen többet kér a városi tanács, mint volt 1902-ben az összes fizetése a tisztviselőknek.

Ezen adatok leközlése után oly színben fogok a tisztviselő urak előtt feltűnni, mintha

én nem ismerném a mai élet drágaságát, avagy talán ellensége lennék a tisztviselőknek.

Hát bocsanat uraim, kinek-kinek a munkássága előtt meghajlok, ellenséges indulattal sem vagyok senki iránt, sőt magam is szerény fizetésű tisztviselő lévén, éppen úgy érzem az élet terhét, mint akármelyik városi tisztviselő. A megélhetés nehézsége engem is úgy nyom, mint bárki mást. Azonban adózó polgár is vagyok és itt jövők ellentétbe nem a tisztviselő urakkal, hanem azzal a tehetetlen rendszerrel, mely nem számol az adózó polgárok teherbíró képességével, hanem fejlődni engedi a bürokratizmust oly mértékben, melynek súlya alatt vagy összeroppanunk, vagy a közköltőket egyedül erre a célra használva, nem építhetjük tovább az utcáinkat, nem fejleszthetjük a világitást, nem áldozhatunk közbiztonsági, közegészségi célokért. Nem áldozhatunk városrendezési, kulturális és olyan művek építésére, melyek elől ha ki nem térhetünk is, azokat csak újabb és újabb kölcsönökből csinálhatjuk meg.

A bürokratizmus korlátozását és rendszer-változást követelünk tehát; mert ha ennek gátat nem vetünk, úgy a városnak minden élet-elejét a tisztviselői fizetések fogják felemészteni.

E költségvetési javaslat ellen erőlyes állás-foglalást kell kifejtsem a város képviselő-teste. Elvárja a város minden adófizető polgára minden városi képviselőtől, hogy e javaslat ellen állást foglalva, megjelenjen a közgyűlésen, nehogy azt lássa a közönség, hogy a képviselői megbízatást csak az egyéni hiúság kielégítésének tartják némelyek.

Törölni kell a 28,815 korona fizetésemelésre beállított tételeket. Törölni kell annyival is inkább, mivel ezen igényeik kielégítést nyerne és nyertek eddig is az államségélyből. Minthogy pedig az államségély a város költségvetésébe beállítva nincs, nem szabad megengednünk, hogy ezen közel 30% pótdó értékét fizetésjavításokra fordítsák.

A város lakosságát ez évben oly sok csapás és oly inséges gazdasági esztendő sújtotta, hogy teherbíró képessége megkell, hogy inogjon, — és ez, sajnos, kétségbevonhatatlanul gyengült is.

Ily viszonyok között és akkor, midőn a főbb utak és alig 5 mellékután kívül a város többi összes utcái járhatatlanok a sártengertől, akkor, midőn a város több épülete dűledezőben, akkor, midőn egy becstületes ivóvizet szolgáltató közkutja nincs, akkor, midőn közvilágítása is csak szűk területre van szorítva, — akkor, midőn közegészségi, szépsézet, kulturális és más egyéb gazdasági befektetésre

áldozni képtelen — akkor 30% pótdó árán fizetéseket rendezünk.

Elismerem és tudom, hogy csak jól fizetett és megelégedett tisztviselői kartól várhatunk jó közigazgatást.

De kérdem, vajjon 1907-től kezdve, a mióta közel 20,000 koronával emelkedett a fizetések végösszege, — láttunk-e csak némi javulást is a városi ügyek vitelénél? Sajnos, nem! S ha még megdupláznánk az összes fizetéseket, akkor sem lenne jobb közigazgatásunk e mellett a rendszer mellett.

Önző volt a város tanácsa a költségvetés tárgyalásánál és ez az önzése abban nyilvánul, hogy a közérdek rovására, a fejlődő igények ellenére mindazon tételeket, hol a közönség számára is jutott volna valami, vagyis a közvagyon fenntartására, gyarapítására szolgáló tételeket leszállította, vagy törölte, — azért, hogy takarékoskodjon s nehogy magasabb pótdó legyen 100%-nál.

Hát tekintetes városi tanács, a takarékos-ság elvét miért nem alkalmazták a fizetések megállapításánál is? Hiába írja elő a városi törvény, hogy egyes tisztviselőnek mennyi fizetése kell legyen, ha mi a város, azt nem bírjuk előteremteni.

Ugyanazért kérjük, követeljük a rendszer-változást és a vezetést erős, biztos kezekbe lertenni.

Kérünk és követelünk egészséges városfejlesztési politikát, melylyel a város magánjövedelme és a közterhekből befolyó javak és jövedelmek egyenlő arányban hasznosíttassanak fel, hol megkapja a közönség is a maga igényei némi kielégítését a kövezet, világítás kiterjesztésében, közegészségi intézmények és más dolgok létesítésében. Ezen igények kielégítésével parallel haladhat aztán majd a fizetések rendezése is.

Az esetben, ha a költségvetés így változatlanul elfogadtatnék s amennyiben az államségély pedig a bevételek közzé most fel nem vétetnék, az államségély jövőre is felosztódnék, akkor közel 40,000 koronával emelkednék a fizetések összege 1913. évben.

A költségvetést összeállító számvevő, avagy az azt első sorban elbírált fórum, a város tanácsa bizonyosan nemcsak tévedésből hagyta ki az államségély 17,000 koronát tevő összegét a költségvetésből. Az kimaradt szándékosan. Annyi felületességet nem tételezek fel ügyes számvevőnkrol, hogy annak beállítását a bevételek közzé elnézte volna. Ha pedig kimaradt, akkor vagy nem biztos annak befolyása és ez esetben a szabályrendelet is csak e feltételtől függőleg módosítható, — vagy a fizetés eme-

számban sem látunk ilyeneket. Ellenben óvakodnunk kell a koldusok rajától. Elöttünk, mellettünk, körülöttünk zajognak az árusítók, gyerkőcök, az olasz városok ezen jellemző, lehetetlen alakjai, kik megfoghatatlan nyugalommal képesek a napot lopni. „Dolce far niente.” Ezek menten észreveszik rajtunk, naivan elesodálkozó, mindent megfigyelő utasokon az idegent s tolakodó bizalmaskodással kínálgatják apró csecsebecségeiket, képes lapjaikat albumaikat stb. Nálunk talán a cigány sem dicséri úgy lovát, mint a velencei portékáját, meglehetősen áratat kérve érte. No, de lehet velük beszélni, alkudni s mégis, mikor már megvettük a kialakított tárgyat, úgy érezzük: „Már megint becsaptak bennünket!” Kifoghatatlanok az idegen erszényére ólálkodók a leleményességben, zsarolásban.

S most térjünk be Velence szalonjába, ahogy Napoleon elnevezte a „Szent Márk teret.” Igaz, ebben a teremben a társaság oly különböző egymástól s egymásra nézve teljesen idegen, de abban az érzésben, amit a hely elbűvölő szépsége kelt bennük, — egyek. Itt, egyedül itt nem látszik a hanyatlás. A bezárt téren áll a királyi palota, a főtorvényszék, — majd a renaissance egyik remeke a Lombard által épített könyvtár, — mellette az új 98 m. magas Campanille (a régibe Napoleon lóháton ment fel) s a fő, ami hatalmas igézzel irányítja magához lépteinket: a Szent Márk templom s a vele egybeépült doge-palota.

Lám, Velence hűtlen lett előbbi szentjéhez, Theodorikhoz, mert e szentnek készült kápolnából emeli a jelenlegi templomot, melynek még a nevét is felcseréli az Egyiptomból

titkon elhozott új védőszentjének, Márknak nevével. A bizanci stílnak egyik legnagyobb s legszebb remeke e templom, mely kívülről is sokat beszéltet márvány-oszlopairól, mozaikjáról s arról a Konstantinápolyból, az Aja Szófia templomról elhozott négy bronz lóról, melyeket Napoleon Párisba vitet s csak a „szent szövetség” juttat ismét a velenceiek birtokába. Amint belépünk a templomba csodaszép mozaikvilág tárul elénk, melynek aranyos felhomályát csak egy keleti meséhez hasonlíthatom. Az egész menyzetet lefoglalták maguknak a művészek; befódték aranylappal és telerakták emberi alakokkal. Az Ó-testamentum, Jézus élete, az apostotok és szentek kinszenvedései vonulnak el beszédes jelenetekben. A falakat márványlapok borítják s több százra megy a belül s kívül alkalmazott oszlopok száma, melyek között két egyformát alig találunk. Ezekkel ellentétben a főoltár fölött lévő baldachint négy gazdagon faragott faoszlop tartja. E tágas, remek templom voltaképp Velence Pantheonjának is nevezhető. Sirkövei, művészi síremlékei mind megannyi nagy férfiak — leginkább dogék — hamvait fedik. Bár sok időt töltünk itt, mégsem tudjuk e kincseshánya minden gazdagságát felfogni s emlékünkből hiven megőrizni.

Velencének templomai, majdnem mind, úgy építési remekeivel, mint a fényes síremlékeknek márványpompájával s műkincseinek kifejezhetetlen becsével valóságos muzeummá avatják a lagunák székvárosát. Ott van például a város legrégibb csúcsíves emléke, a Santa Mária Gloriosa di Frari. Ezen impozáns templom méltó párja az előzőnek, nemcsak külső arányaira,

hanem belsejének magas művészeti becsére nézve is. Belül a fényesebbnél fényesebb mauzoleumok sorozata tárul elénk. Lehetetlen fel nem említenem a Pesaro síremléket, mely majdnem a menyzetig ér. Óriási szecsen caryatidok (fekete márvány van a fehérbe beékelve) tartják a dór oszlopokat, melyek fölött két halál tartja a szentírást s közbül egy sárkány emeli a koporsót; mögötte a doge alakja látható. A valóban fejedelmi mauzoleum szomszédjában Canova művészi síremlékének hatalmas carrari márvány-piramisa köti le figyelmünket. (Ennek skizsére készült Wienben az Augustinusok templomában Krisztina főhercegnő síremléke.) Szemben vele Tiziánnak ép oly impozáns, mint remek síremlékében gyönyörködhetünk. Az emlék közepén ülőhelyzetben örökítette meg az őz mester alakját Canova. A falak körül lévő négy gyönyörű kivitelű szobormű a festészet, szobrászat, műépítészet s az ihlet allegóriái. A háttérben lévő dombormű pedig a mester legnagyobb alkotását: „Mária menyemenetelét” ábrázolja. A festmények közül Bellini, Salviati s Tizián (a Pesaro-család fogadalmi képe) művei ragadtak el. — Ilyen gazdag tartalmu a Santa Mária della Salute, fogadalmi templom is a Canal Grande partján.

(Folyt. köv.)

Marossy Aranka.

lésen kívül még ennek felosztását is elérni akarták.

Hogy az a költségvetésben felvéve nincs, ez tény. Minthogy pedig a tanács javaslata a költségvetésben oly módosításokat ajánl, hogy utcakövezés címen beállított 12,000 korona helyett csak 3000 koronát, világítás fejlesztésre semmit, — városi épületek fentartására 8000 korona helyett 5000 koronát javasol, — ott takarékoskodik, hol a közönség éppen többet várna és a megtakarítás 10% pótdócsökkenést idézne elő. Hát tek. városi tanács, ez botrányos javaslat!

Fordítsunk 30% fizetésemelés helyett erre csak 10%-ot és áldozunk 30%-ot a közönség érdekében.

Építsük tovább a postai átereszt csatornát. Fejlesszük a járdaépítést, adjunk villamvilágítást az Újvárosra, Oláh-utcára, több helyen, kövezzük ki az Újvárosra vezető utat és tegyünk járhatóvá még sok más utcát, csináljunk a Várkerttel valamit, építsünk vízvezeték, zabolázzuk meg a Kraszna medrét, stb., — mindenekelőtt pedig tegyünk érdemleges elhatározó lépést a városház mielőbbi felépítésére, — és ha a közjövendelmek és pótdók nagyobb részét ezekre fordítják, akkor ha pár évig 100% is a pótdó, valahogy csak elviseljük, — de megbotránkozunk, ha a magas pótdó nagyobb részét a közcéltól elvonva, tisztviselői fizetések rendezésére fordítják.

Szabó István.

Tiltakozó népgyűlés.

Szilágyvármegye szövetkezett ellenzéke Zilahon, folyó évi november hó 3-án délelőtt 11 órakor, több országos nevű ellenzéki képviselő részvételével népgyűlést rendez, hogy tiltakozzék a kormány törvénytelen tettei ellen.

Ott lesznek: gróf Károlyi Mihály, Lovászi Márton, Barabás Béla, Jatzkó Pál, gróf Eszterházi Miklós, Mezőssi Béla, Dési Zoltán, Rácz Endre, Juszth János, Forster Aurél, Szmrecsányi György és Zborai Miklós országgyűlési képviselők.

Köztudomásu dolog, hogy Barabás Béla, választókerületünk országgyűlési képviselője, a küzdő ellenzék vezérférfiai közt elsősorban áll, fáradságot nem ismerve, lelkesítő, bátorító szavát az ország minden részében hallatta, ahol a nép a kormány törvénytelen tettei ellen tiltakozni s jogai kivívásáért összegyűlt.

Ezt a hazafias kötelességet teljesíteni jön a mi képviselőnk Zilahra is, hogy a vármegye szövetkezett ellenzéke által rendezett népgyűlésen részt vegyen.

Választókerületünk függetlenségi pártjának végrehajtó bizottsága intézkedett, hogy kerületünk választópolgárai minél nagyobb számban jelenjenek meg a folyó hó 3-án reggel, a Nagykároly felől érkező vonat beérkezése előtt Sarmaságon, a vasuti állomásnál, Barabás Béla és a népgyűlésre érkező többi képviselők üdvözlése végett, a mikor Barabás Béla a megjelent választói előtt addig is, míg a kerület székhelyén beszámolni alkalma lehet, a politikai helyzetről nyilatkozni óhajt.

Ez uton is felkéri a végrehajtóbizottság a választóközönséget, hogy az előbb irt helyen és időben minél nagyobb számban jelenjen meg s az érkező képviselők kíséretéhez csatlakozva, a zilahi népgyűlésen is vegyen részt.

Termeljünk többet.

Irtá: Egy gazd. akadémiái igazgató.

Jelszavak usznak a levegőben. Termeljünk többet! — hangzik el minden oldalról. De hogyan termeljünk többet? A jelszavak még nem vezetnek hozzá. A tudás kutjából kell meríteni.

Szóljunk hát a tudás szemüvegén a több-termelés kérdéséhez.

A tavalyi kalászosok gyenge termésének oka az, hogy hazánkban, május vége felé többnyire szárazság áll be, ameddig a tavaszi kalászosaink még nem fejlődtek annyira, hogy a szárazság rájuk káros hatással ne volna, hogy fejlődésüket meg ne akasztaná; másik oka pedig az, hogy a tavaszi kalászosokat, különösen pedig a zabot, rendszerint olyan földbe vetik, amely istállótrágyát már régen kapott, amely tehát táplálékanyagokban szegény. Ezekben a hibákban kellene tehát javítani, hogy a tavaszinál is nagyobb termésátlagokat érthessen el, s ezeken a hibákban lehet és pedig könnyen segíteni.

A javítás elsősorban is abban áll, hogy minden tavaszi kalászos alá, okvetlenül ősszel kell felszántani a talajt, mert kétségtelenül be van bizonyítva, hogy az a talaj, amely télen át felszántott állapotban áll, sokkal több vizet fogad be, mint az, amely télire szántatlanul marad. Ha pedig a talajban sok a víz, akkor a növény a szárazságot jobban bírja el. Tehát tavaszi kalászosok alá ősszel kell a talajt szántani és boronálni, hogy felülete mennél inkább elapróztassék. Tavasszal azután szántani nem szabad, mert a tavaszi szántás nagyon elősegíti a talajban lévő víz elpárolgását, s így a talaj kiszáradását.

Ha van a gazdának tárcásboronája, akkor azzal járassa meg tavasszal a talajt, s azután vessen. Ha nincs tárcásboronája, akkor használjon rugós boronát, extirpátort, vagy ezeknek hiányában inkább közönséges hosszú fogu boronát, s járassa ezekkel keresztül-kasul talaját, semhogy ekével menjen neki. Ilyen eljárás által talaja kataszteri holdanként egy hosszú szárazság után is több ezer hektoliterrel tartalmaz több vizet, mint az a talaj, amely ősszel nem, hanem csak tavasszal lett meg-szántva.

A másik oka a tavaszi gyenge termésátlagoknak az, hogy a talajban a növényzet nem talál elegendő táplálékanyagot, mert az istállótrágyától nagyon távol esik az a tábla, amelybe tavaszi lett vetve, s újból megtrágyázni istállótrágyával nem lehet, mert nincs annyi, hogy a kapások és takarmánynövényeken kívül a tavaszi kalászosok alá is jusson istállótrágya. Hanem igenis meg lehet trágyázni műtrágyával, szuperfoszfáttal, amely rendszerint olyan nagy terméstartalmat ad, hogy ára kétszeresen, háromszorosan térül meg.

A szuperfoszfátot is azonban ősszel, szántás előtt kell kiszórni a talajra, mert termésfokozó hatása ebben az esetben sokkalta bizonyosabb, mintha csak tavasszal szóránánk az ki. Ha ugyanis ősszel szórjuk ki tavasziak alá a szuperfoszfátot, akkor a bő téli nedvesség feloldja a műtrágyát, s ilyen feloldott állapotban, akkor, amikor a magot bevetjük, azonnal táplálhatja a gyökereket verő csírák. Ha ellenben tavaszra hagyjuk a szuperfoszfát kiszórását, akkor esetleg szárazság áll be, aminek következtében a foszforsav nem oldódik fel akkor, amikor arra a növénynek éppen szüksége volna, s így a szuperfoszfát hatását nem annál a tavaszi kalászosnál fejt ki, amely alá éppen adtuk, s amelynél terméstartalmat akarunk elérni, hanem majd csak az utána következő növénynél. Ha az őszi kiszórás elmulasztottuk volna, nagyon kora tavaszra február végén, március első napjaiban kell rá szórni a szántásra, s mihelyt lehet beboronálni.

A jó gazdának tehát most ősszel kell már a tavaszi kalászosok elvetésére is gondolni, s a tavasziaknak szánt talajt már most ősszel kell műtrágyával ellátni, azután megszántani, s esetleg ismételtlen is megboronálni. Némelyeknek azon feltevése, hogy az ősszel kiszórt szuperfoszfátnak egyrésze télen át

vesztendőbe megy, egyáltalán nem állja meg a helyét, mert a vízben feloldódott foszforsav azonnal hozzá kötődik a talaj részecskéihez, s ott megmarad, amíg a növények gyökerei hasznukra nem fordítják.

A SZILÁGYOSOMLYÓ

politikai lap

— előfizetési ára: —

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K

Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

KÜLÖNFÉLÉK.

A cigány.

*Faluvegi szalmaviskó a háza,
Rossz fedelét egy gyenge szél lerázza;
Hő és eső szakad rajta keresztül,
Vakolata néha-néha be is dül.*

*Az udvarán gyermekesereg rikoltoz,
— Ruházatuk nincsen szokva a foltokhoz —
Az asszony az ereszt alatt pipázik,
S füstöt fúj a tenyerébe, ha fázik.*

*Igy a család. Az ember meg az alatt
Vályogot vet az alvegi kert alatt, —
Térdig tapos a polyvába, a sárba,
Mely nem egyszer befrecscsen az arcába.*

*Meg se mossa, le se törli, s estére
Igy megyen el a legények elébe!
S míg vonója a hegedün sir, szalad:
Lecsókolják az arcáról a sarat!*

Balla Miklós.

— Automobilközlekedés Zilah és Csucs között. Siket Traján nagyváradi postaigazgató közbenjárása folytán november 1-től Zilah és Csucs között automobilljárat bonyolítja le a személyszállítási és postaforgalmat. Ez az automobilljárat a Szilágyos és Biharmegye forgalmi érdekeit fogja kiegyenlíteni, ami eddig nem történhetett meg a vasuti közlekedés hiánya miatt. Az automobilljárat menetrendje ez: Zilah postahivatalától indul délelőtt 9 óra 30 perckor, Zilah vasutállomásától 9 óra 45 perckor, Varsolcra 10 óra 40 perckor, Krasznáról 11 óra 05 perckor, Krasznahorvától 11 óra 20 perckor, Bojánról 11 óra 40 perckor, Csizérről 11 óra 50 perckor indul s Csucs postahivatalához érkezik 12 óra 40 perckor. Vissza pedig Csucsáról indul 3 óra 15 perckor, Csizérről 4 óra 15 perckor, Bojánról 4 óra 20 perckor, Krasznahorvától 4 óra 40 perckor, Krasznáról 5 órakor, Varsolcra 5 óra 25 perckor indul s 6 óra 20 perckor érkezik Zilahra. Krasznahorvát és Boján feltételes megállóhely. Az automobilban 16 utas számára van hely s egy utas legfeljebb 20 kg. súlyu podgyászt vihet magával. Menetjegy váltható rendes állomásokon a postahivatalnál, feltételes megállóhelyeken a járat kísérlőjénél. Menetjegyet megrendelni a zilahi, varsolci, krasznai, csizéri és csucsai postahivataloknál lehet. A megrendelt helyért, tekintet nélkül arra, hogy az utas az utazást a járat kezdő, vagy közbeeső állomásán kívánja-e megkezdeni, mindig a járat kezdő állomásától a leszálló helyig számított menetdíjat, de legalább 400 fillért kell fizetni. Ezenkívül minden egyes megrendelt hely után 100 fillér elővételi díj is jár. Ez az automobilljárat nagyon megkönnyíti a személyforgalmat Nagyvárad és Zilah között. Hát Szilágyosomlyónak csakugyan nem volna szüksége erre az automobil összeköttetésre a Zilah és Kolozsvár felé való közlekedés megkönnyítéséért?

— **Kálvinünnepség.** A szilágyosmlyói ref. egyházmegye Kálvin-szövetségének szilágyosmlyói fiókköre 1912. évi november hó 3-án Szilágyosmlyóban Kálvin-ünnepséget rendez. Az ünnepséget este a község háza dísztermében a Kálvineum javára hangversennyel egybekötött táncmulatság fejezi be.

— **Megint árvíz.** E hó 25-ik napján, pénteken megint kiöntött a Kraszna. Az áradás alig 50 centivel volt alacsonyabb a pünkösztör szennvedett áradásánál. Azóta alább hagyott ugyanis az esőzés, de hideg őszi, deres reggelekre ébredünk. A vízhez közel eső árnyékos helyeken egész napon át nem olvad fel a föld fagya. A Rézhegységen körös-körül napok óta állandóan vékony hóréteg hirdeti a tél közeledtét.

— **Az arcképes igazolványok.** Az államvasutak igazgatóságának rendelkezése szerint azok a tisztviselők, akik arcképes igazolványának száma 100.000-nél kisebb, az igazolványának az 1913. évre leendő érvényesítése végett új fényképet és 2 K értékű postabélyeget kötelesek a kérvényhez csatolni, a többieknek elegendő a mostani arcképes igazolvány és 2 K értékű postabélyeg melléklése. A fennálló szabályok szerint az érvényesítés legkésőbb december hó végéig kérendő. Az alatt, míg az igazolvány az igazgatóságnál van, előre nem látott utazásokra bélyegtelen kérvénnyel féláru menetjeggyel egyszeri utazásra szóló igazolvány kiállításáért az igazgatósághoz, vagy bármely üzletvezetőséghez lehet folyamodni. A kérvényben a hivatali főnök — nyugdíjasok részéről a közigazgatási hatóság — által igazoltatni kell, hogy az igazolvány érvényesítés végett tényleg be van küldve.

— **Vasuti baleset.** A nagykarolyi állomáson Tatár János vasuti hordár a Szilágyosmlyói vonat kerekei alá került és oly nagymérvű sérüléseket szenvedett, hogy néhány percnél kinos szenvedés után meghalt.

— **A Hazai Altalános Katonai Biztosító Részvénytársaság működését** immár megkezdte. Foglalkozik az életbiztosítás minden módjával. Vezetősége: Bolgár Ferenc v. b. t. tanácsos, elnök: Gergely Tódor, az Első Magyar Altalános Biztosító társaság igazgatója, Horváth Elemér, a Magyar Altalános Hitelbank igazgatója, Libits Adolf udvari tanácsos. Vezetőtitkár Havas Miksa. A társaság irodája a Hazai Altalános Biztosító Társaság főigénységénél van.

— **Gazdasági egyesületek tevékenysége a többtermelés érdekében.** Gazdasági egyesületeink körében élénk mozgalom indult meg mindenfelé a többtermelés érdekében. Az egyik tenyészállatokat oszt ki, a másik műtrágyázási kísérleteket végeztet, egyszóval mindenik teljesíti kötelességét a nép jobb gazdálkodása érdekében. Miután pedig éppen a műtrágyák segítségével lehet legkisebb befektetéssel, legkevesebb fáradsággal, legjelentékenyebben fokozni a termésátlagokat, különösen a műtrágyák megismertetése és terjesztése érdekében működik több gazdasági egyesület. Így a Temes megyei és a Torontál megyei gazdasági egyesületek nagyobb mennyiségű, ingyen műtrágyát osztottak ki kísérletezésekre kisgazdák között; ezenkívül pedig a Torontál és szatmármegyei gazdasági egyesületek összes községekben szakelődöket küldenek ki a tél folyamán, akik a népek megmagyarázzák a műtrágyák lényegét, hasznát s rámutatnak arra, miként kell a műtrágyaféleségeket alkalmazni s minő haszon várható alkalmazásukból. Örömmel látjuk a gazdasági egyesületeknek ezt a tevékenységét.

— **Városunk és vármegyénk a tüdőbetegekért!** Halottak kegyeseles ünnepén rá gondolkunk a halál jegyeseire, a tüdőbetegekre, akiket meg lehetne menteni, ha az első vész-

hirre szanatóriumi ápolás állna a beteg részére. A József Királyi Herceg Szanatórium egyesület most építi második népszanatóriumát s erre kéri az egy virágszál váltásdíjat. Örömmel jelezük, hogy az emberbaráti szent ügy mi nálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Nemcsak városunkban, de a megyében is szervezve van a gyűjtőgárda, sőt azok, akiknél esetleg nem zörgetnek, azok is nyitnak s irgalmas szívük adományait beküldik a rettentő népbetegség ellen rendületlenül küzdő egyesületnek, Budapest, IV. Sütő-utca. Moritöri vos salutant: a halottak szolitanak. Csak egy virágszál!

— **Értesítés.** Kérem a tisztelt közönséget, hogy a november hóban érkező **porosz szalon kőszénrakományból** szükségletét már most előjegyeztetni szíveskedjenek. Tisztelettel: **Schvarcz E. és Társa.** (Moni-ház.)

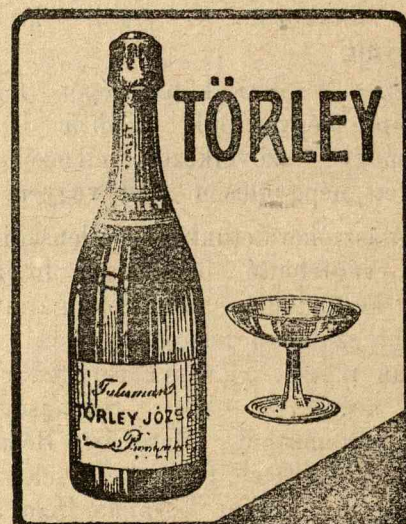
— **Magy. kir. szab. osztálysorsjáték milliója.** Az a már szinte elmaradhatatlan jelző, hogy „a legkedvezőbb esetben” egy millió nyerhető az osztálysorsjátékon immár nem jelző, hanem valóság! Az október hó 23-án megtartott utolsó húzásán a XXX. sorsjátéknak a Török A. és társa budapesti főelárúsi által négy negyedben eladott 103,881. számú sorsjegy szerencsés vevői nyerték a 400,000 koronás főnyereményt, melyre a 600,000 koronás jutalom is esett, úgy hogy ezzel a sorsjeggyel egy millió koronát nyertek. A nagyközönség e sorsjegyeket úgy elkapkodja, akár csak a mindennapi kenyeret, úgy hogy mindegyik új sorsjátéknál már az első húzási nap előtt jóformán minden sorsjegy vevőjére akadt. Ezt az eredményt a sorsjáték szerzőlőtt kedvező nyeresi esélyének, valamint annak a példásan pontos üzleti szellemnek köszönheti, mely a közönséggel immár 16 év óta megkedveltette e sorsjegyeket és megerősítette az irántuk való bizalmat. A most következő XXXI. sorsjáték 1. osztályának húzása november 21-én kezdődik.

— **Mikor csendör a csendör?** A csendörök fölöttes hatóságainak, de a rendőrtiszteknek is figyelmébe ajánljuk a Curia egy döntését, mely nemcsak böles, de a mindennapi életre is igen fontos, pláne, ha tekintetbe vesszük, hogy minálunk a csendör már annyira hozzátartozik életünkhöz, akár a mindennapi kenyér. Az történt ugyanis egy faluban, hogy az őrszolgálatot teljesítő csendörök két nótázó legényt bevitték a község házára, de bevétel közben puskagygyal ütögették őket. A legények erre nekiestek a csendöröknek, mielőtt azok a fegyverüket használhatták volna, a fegyverüket elszedték és jól eldönggették a harcias csendöröket. A Curia teljesen fölmentette a legényeket, mert, midőn a csendörök verték a legényeket, nem voltak tekinthetők szolgálatot teljesítő közegeknek, nem lévén olyan szolgálat, mely előírja, hogy a csendörök verjék az állam polgárait. Ha a rendör, vagy csendör bántalmazza az embert, az jogtalan megtámadtásnak minősíthető, mely ellen joga van az embernek védelmeznie magát. A Curia hivatalosan kimondja, hogy a rendőri brutális egyszerűen jogtalan tanács, mely ellen igenis jogos a védekezés.

— **Csukamájolaj helyett** sok mindent hoznak javaslasba, de tudnia kell mindenkinek, hogy a Csukamájolajat semmi sem pótolhatja, mert mitsem emészt a gyöngye gyermek gyomra a tápanyagok közül könnyebben, mint a csukamájolajat. E könnyű emészthetőségben rejlik a titka a tápértéknek ezért tehát nem mást, mint tiszta Csukamájolajat adjunk a gyermeknek, mely ólra a Zoltán-féle a legkifutóbb. Üvegje 2 korona Zoltán Béla gyógyszerárban, Budapesten és a gyógytárakban.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedéséről, Budapest.) Vörösheremagból üzletkötések, melyek a múlt héten már elég szép keretben mozogtak, e hét folyamán hasonló szilárd irányzat mellett folytatódtak. Az árak változatlanul tartották magukat, miáltal állandóságra nézve a bizalmat megerősítették és ilyen formán az ideai áralakulás megalapozottnak látszik. A kínálat még mindig gyengének mondható, amennyiben az időjárás a cséplésre nézve kedvezőtlen és most már a fagyok beálltát akarják bevárni. Szép színű nem esővert áruért a termelő a legmagasabb árakat a vidéki esetlegesen kártelkötések miatt csak a budapesti piacon értheti el. Nem esővert arankamentes minőségért, az utolsó napokban már 200 korona is lett a termelő állomásán átvéve, fizetve. Lucernamag. Az erős kínálatból kiindulva különös vételkedv nem igen fejlődhetett ki. A vevők időt, biztonságot, esetleg pénzt is akarnak azáltal nyerni, hogy a jelenleg kínált gyenge minőségekkel szemben tartózkodóan viselkednek. Baltacim. A nagy vételkedv dacára is gyengén lesz kínálva. Muhar ugylátszik bő termést adott, miután máskor hasonló időszakban ennyi áru még nem igen jött piacra. Takarmányrépamagból a külföldi ajánlatok még hiányzanak, bár már türelmetlenül sürgetik az üzletkötéseket. Végleges áralakulásról még egyáltalán szó sem lehet, miután úgy az eladók, mint a vevők a terméseredményt illetően tájékozatlanok. A régi magas árak természetesen nem jöhetnek tekintetbe az új termés áralakulására nézve. Jegyzék nyers áruért 100 kilónként Budapesten: Vörösheremag természetű arankamentes 190—200 K. Vörösheremag, nyers áru 170—190 K. Vörösheremag nagyaránkás 140—160 K. Lucerna természetű arankamentes 155—160 K. Lucerna nyers áru 130—150 K. Baltacim 48—52 K. Bükköny 18—20 K. Muharmag 15—16 K.

— A „**Vasárnapi Ujság**” október 27-iki száma képben és szövegben rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Szendéné Dárday Olga eredeti regénye, Barrie fordított regénye mellett Szöllösi Zsigmondtól közöl e szám pompás novellát, Csengey Gusztávtól verset, Szép Ernőtől cikket, Juszkó Béla kiváló rajzait a háborús Keletről, eredeti konstantinápolyi fényképfelvételeket a mozgósítás napjaiból, Massányi Ernő cikkét az állászó hadi repülőgépekről stb. s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) — Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Brüder Kálmán **női és férfi divatáru-házában**
az őszi és téli divatujdonságok megérkeztek.
 Model-kosztüm és ruhaszövet-különlegességek, selyem és bársonyujdonságok, diszek és ruhakellékek. **Meglepő választék!**
Versenyen kívüli olcsó árak!

— **Szerkesztőváltás a Fidibusznál.** A magyar humorirodalomnak szenzációja van. A Fidibusz ettől a héttől kezdve Paulini Béla szerkesztésében jelenik meg, akinek tolla, írásai és rajza egyaránt népszerűek. A mostani szám meglepően friss, eleven, tele van aktuális szövegekkel és artistikus képpel. A Fidibusz az új szerkesztő alatt nem utazik direkt pikantériákra, minden jó témát egyaránt feldolgoz. De szabadon és bátran dolgoz fel mindent. Egy-két ilyen brilláns szám és a Fidibuszról ismét beszélni fognak! Tessék átlapozni! Egy szám ára tizenkét fillér. Mutatványszámot szívesen küld a Fidibusz kiadó-hivatala, Budapest, Rökk Szilárd-utca 12.

— **Budapesti Hirlap.** Főszerkesztő és tulajdonos: Rákosi Jenő. Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai napilapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. Egyes példány ára 10 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz. Minden ember tudja ebben az országban, hogy a Budapesti Hirlap egy politikai magatartásban, mint társadalmi, művészi, irodalmi és gazdasági törekvéseiben a nemzeti irányt követi és csak egy célt ismer és ez az, hogy erős hittel és látkadatlan buzgalommal szolgálja a magyar nemzeti érdeket. Ezért terjed el a Budapesti Hirlap oly nagy mértékben a magyar komoly hazafias körökben és ezért mindenki, aki lelkében és törekvéseiben ugyanama vágyakat érzi, mint a Budapesti Hirlap emberei: a Budapesti Hirlapból merít tudást és lelkesedést és aki csak teheti, a Budapesti Hirlapot járhatja házához. A Budapesti Hirlapot haszonnal forgatja kezében a család, az asszony és az ifjúság egyaránt. Közleményeit mindig a jó izlés és a becsületes hazafiság diktálja, értesülései mindig kimerítőek és szavahihetőek, tartalma válogatott és terjedelmes. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hirlapot.

— **Mi lesz?** Az ország jelen kietlen helyzetében szorongva tör fel a szívekből az aggó kérdés, hogy mi lesz? A jelen sivárságában s a jövő bizonytalanságában a nemzet életműködése más súlypontra helyeződött mint más időkben. Valahányszor válság fenyegette alkotmányunkat, a sajtó lett hű kifejezője a nemzet gondolkodásának, vágyainak és törekvéseinek. Az a sajtó, amely függetlenül a hatalom befolyásától a haladás korszakot jelentő eszméit írja zászlójára. A sajtóban e téren ma is a „Magyarország” jár elől, a mely a nemzeti eszme irányától soha el nem tántorodott és ma is legelszántabb harcosa egy igaz becsületes magyar nemzeti politikának. A „Magyarország” vezére Holló Lajos dr. orsz. képviselő akinek tiszta politikai multja az egész élete, amely a függetlenségi eszméért folytatott látkadatlan és szüntel nélkül való harcok közt folyik, legbiztosabb záloga a „Magyarország” megalkuvást nem ismerő politikai irányának. Segítőtsai neki a lap többi publicistái és munkatársai, akiknek sorában közéletünk legelső kitűnőségei foglalnak helyet. A „Magyarország” egyéb, nem politikai részében is arra törekszik, hogy a magyar polgári társadalom gondolkodásának, érületének és erkölseinek hű tükre legyen. Tárcaiban, regényeiben s más belletrisztikai dolgozataiban gondosan ügyel az irodalmiságra s a szélsőséges áramlatoktól meg nem rontott nivóra, mely rég a családok legmegbízhatóbb barátjává tette a „Magyarország”-ot. Rovatait kitűnő és fegyelmezett ujságírógárda szerkeszti; külpolitikai tudósításai, közgazdasági értesülései, gazdag, tartalmas és érdekes színházrovata, a sport minden ágára kiterjedő közleményei, mind elismerten kitűnőek, hírszolgálat pedig pontos és megbízható. Mindezek a tulajdonságai nagyszámmal sorakoztatták eddig is a magyar olvasóközönséget a „Magyarország” táborába, s ez a támogatás még fokozódott, amikor a hatalom bátor szókimondásáért a „Magyarország”-ot a pályaudvarokról kitiltította, hogy ezzel anyagi erejében támadja meg. A közönség e támadásra azzal felelt, hogy tömegesen sietett az előfizetők táborába. A „Magyarország” előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal. (Budapest, Rákóczi-ut 38.)

Kolozsvári jogi vizsgákra rendes és rekapituláló kurzusok

szeptember hó elején kezdődnek

Dr. Polcz Rezső ügyvéd
jogi szemináriumában Kolozsvár, Egyetem-utca 7. sz. a. 35—52

Jegyzetek augusztus hóban mérsékelt áron kölcsönöztetnek ki.

Eladó alma.

Kémeri gyümölcsösömben termelt **Batul, Arany-pármén, Ananászrenett, Kanadai renett, Pónyk és Sónári fajalma** kézzel szedett, másodosztályu, de hibátlan minőségű, papirba csomagolva, ládával együtt a szilágysomlyói vasútállomáshoz szállítva métermázsánsként 30 korona, Kémeren átadva, csomagolás nélkül 20 korona árban eladó.

Bölöni Sándor,
Szilágysomlyó.

Fizessen elő a Vasárnapi Ujságra!

A VASÁRNAPI UJSÁG

a legrégibb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM

Szerkeszti HOITSY PÁL.

Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala
(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs
jobb a

Réthy-féle pemetefücskorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok hasznos utánpótlás van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

— **A Nap a magyar ujságírás szenzációja.** Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, amint hogy azonnal konstataálni fogja azt is, hogy A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kéréllhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Munkatársai: a magyar ujságírás kitűnőségei. Példányszáma amerikai ujságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 2 krajcár. Előfizetési ára: Egy évre 16 K. félévre 8 K. negyedévre 4 K egy hónapra 1 K. 40 fillér.

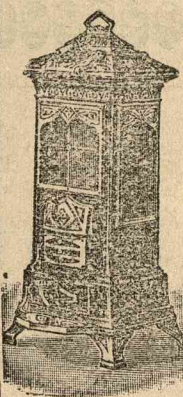
TÓTH GYULA

vasnagykerekesedése

Debrecen. TELEFON 29. SZ.

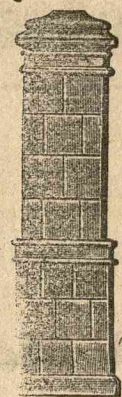
Legnagyobb raktár
Hazai és budweiszi gyártmányu
Porcellán kályhákban.

Szabadalmazott
„Perpetuum” és „Meteor”
folyton égő kályhák.

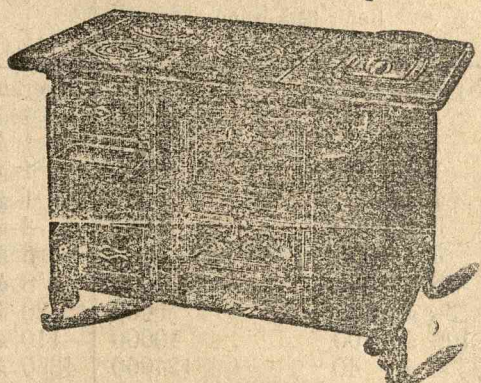

Szobák,
Termek,
Kávéházak,
Vendéglők
fűtésére
igen
alkalmas.

Különbé
fűtőeszközök.

Tornyos és asztal alaku
Takarék tűzhelyek.

Házi és konyha felszerelések. FÉNYEZETT FEMÁRÚK.
Vasbutorok, gyermekágyak, kocsik.
►► FÜRDŐKÁDAK. ◄◄
SZERSZÁMOK MINDENFÉLE IPARÁGHÓZ.
FEGYVEREK.

Vadászfelszerelési cikkek.

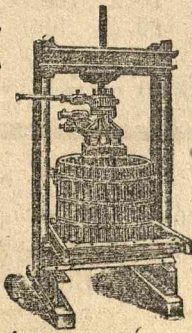
LOPOR ÁRUDA.

Pince-felszerelések.
Tányéros és „URSUS”

BORSAJTÓK

Legerősebb felsőnyomásu
acélgerenda rendszerben 3
erőáttétellel. ◄◄◄◄◄◄

Mosó- és facsaró-
gépek.
Mangorlók stb.

ÁRLAP INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Szerkesztette: Rák Béla hirdetés-irodája Debrecen.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

44—

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10	7	5	3½	Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben				
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 30 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1910. évi vegyes asztali	80	—	40	—	
1910. évi muskotály bor	160	112	80	—	
1907. évi asztali bor	122	86	62	—	
1910. évi rizling bor	84	—	42	—	
1908. évi rizling bor	112	80	56	—	
1911. évi vegyes asztali	72	—	36	—	
Kristályviz	10		6	—	

Máthé László

butorasztalos, kárpitos üzlete, butoraktára és első temetkezési intézete

Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt butoraktárát asztalos műhelyét és kárpitos üzletét, melyet most rendezett be, ellátva szakképzett munkavezetővel, hol mindenféle asztalos és kárpitos munkák készen kaphatók és megrendelésre is a legrövidebb idő alatt a legfinomabb izléses kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak a közönség rendelkezésére. Temetések önálló elrendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

Temetkezési intézetemhez diszes kivitelű **gyászkocsit** hozattam, melyet minden általam rendezett temetéseknel ingyen, minden költség felszámítása nélkül adom.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory István-ut, saját házában. 19—52

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel.

Megérkezett újdonságok!

Az őszi évad kezdetén ajánlom a legdusabb választékban berendezett

 uj divatáru üzletemet,

hol ugyanis raktáron tartom a legdivatosabb női ruhaszöveteket, selyem és szövet blouskelméket.

A legjobb minőségű mosó kretonokat, zephir, flanell és barchetteket.

Nagy választék vászon és asztalneműekben.

Menyasszonyi kelengyék teljes összeállítását szakszerűen, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Szolid kiszolgálásomról nagybecsű vevőim előre is biztosítva.

Szíves pártfogást kérve

alázatteljes tisztelettel:

VASS LUKÁCS.

10—

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség

Éljen!

és elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásúak

6—26

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.

Próbadoboz 50 fill.

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Kapható gyógyszertárakban és drogeráikban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. Egger Leó és Egger I. Budapest, VI.,
Révai-utca 12.

Kapható Szilágysomlyón: V. Balás Zsigmond és Szaplonczay Sándor gyógyszerészeknél.

Megjelent

A Kultura-Almanach,

az 1913-ik évre, gyönyörű kiállításban,
számos műmellékletet tartalmazva, magas
nívón álló szövegrésszel.

A diszes könyvből visszamaradt néhány
példány s ezeket szétosztjuk a Kultura
azon új előfizetői között, kik lapunkra
legalább is egy fél évre előfizetnek.

Kik egy egész évre előfizetnek, a
Kultura Almanachon kívül díjtalanul meg-
kapják a Kultura 1912. október 1-től,
1913. január 1-ig megjelenő összes pél-
dányokat is. 2—3

A Kultura előfizetési ára: egész évre
K 20, félévre K 10.

Kérjük az i. t. új előfizetőket, hogy

megrendeléseiket minél sürgősebben esz-
közöljék, mert esetleges későbbi meg-
rendeléseknél nem tudnánk eleget tenni
ígéretünknek, ha már a példányok
kifogytak.

Kiváló tisztelettel:

A Kultura kiadóhivatala Sopron.

Röttig Gusztáv és Fia.

ELADÓ BOR.

80 hektoliter 1912. évi
új bor, — valamint 20 hekto-
liter több évről való aszu
bor eladó

Bölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.

Szőlősgazdák és szőlőtelepítők figyelmébe!

AKI szőlőjét újra akarja te-
lepíteni,AKI szőlőoltványt
akar rendelni,AKI gyümölcsfát, rózsafát
óhajt ültetnikérjen oktató diszárjegyzéket az
alábbi címtőlTransylvania Szőlőtelepítő
3— Vállalat,Maros-Vásárhely
Dr. Gecse Dániel-utca 39. szám.

A női szépség elérésére

legtekélyesebb, ártalmatlan arcszépítő szer a

Máramarosi

„LILIOM“-arckenőcs,
mely a szeplőt, májfoltot s az arc kü-
lönöző tisztátalanságait három nap
alatt eltünteti.

Kapható a készítőnél:

Weisz Hugó

„szerecsen“ gyógyszertárában
Máramarossziget, főtér 4/c.

Szilágysomlyón kapható: Balás Zsigmond
és Szaplonczay Sándor urak gyógy-
24—26 szertárában.

Szenzációs őszi divatujdonságok!

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki közönséget,
hogy az

őszi idényre

legdusabb választékban raktáron tartunk mindenféle női
ruhaszöveteket, selyemárukat és blouskelméket,
barchetteket, mosó kretonokat, flanel és zephireket,
vászon és asztalneműeket.

Menyasszonyi kelengyékiből állandóan nagy rak-
tárt tartunk. 29—

Kiváló tisztelettel:

BARTHA és HOSSZU

női és férfi divatáruháza. (Gólyaáruház.)

Menyasszonyi kelengyék és mindennemű férfi divatcikkekben dus választék!